

V odgovor.¹⁾

V prvi številki let. Zvona uči neka razprava, kako pišimo lastna staroklasiška imena. Pa ne govori samo o lastnih imenih, ampak izpodriva sploh tuje črke v tujih besedah, na pr. *th*, *x*, *y* in podvojene glasnike, menda tudi *ae* in *oe*. V ta spis je vpleteno po nepotrebnem tudi moje ime, zato kratek odgovor.

Grajano pisavo tujih besed smo skupno ustanovili in sprejeli predstavljaje latinsko-nemški slovník Rožekov. Ozirali smo se pri tem v prvi vrsti na latinsko-hrvaški rječnik, katerega so izdelali slovenski (Valjavec, Žepič) in hrvaški učenjaki. Ondu so tuje besede prav tako pisane, kakor smo jih mi pisali.

Enako so sprejeli praktični Rimljani za grške besede črke *th* in *y*, ker so ju drugače izgovarjali, kot *t* in *i*; in čeprav so imeli za svoje besede črko *f*, rabili je niso za enak grški glas, nego *ph*, na pr. Phaedrus. Enako je tudi cirilica sprejela posebne črke za *th*, *ps*, *x*, *y* v tujih besedah.

Da mi nimamo govoril za take glase? Tega gospod pisec sam ne verjame, ker v novejših lastnih imenih odobrava tujo pisavo: Bürger, Goethe, Schiller; Boccaccio, Byron, Victor Hugo; Przedziecki, Przezstrzelski, in sam piše Wiesthaler. Niti podvojenih glasov naš narod ni odslovil; vsakdo loči natanko polletje od poletja.

Kje tiči tedaj napaka? V šoli. Ko bi se mladina naučila pravilno tuje besede izgovarjati, nikomur bi ne presedali *th*, *y*, *ae*, *oe* in podvojeni glasniki.

Jaz pri tej pisavi nimam niti krivde niti zasluge. Ostalo mi ni družega, nego da sem se držal sprejetega načela, in sicer v prvih Vadbah popolnoma, ker so se tiskale ob enem s slovníkom, v drugih pa in v latinski slovnici s to spremembo, da sem za glas *k* in *f* pisal *k* in *f* nam. *c* in *ph*, na pr. konjunktiv. Pisava v slovnici je torej krenila, kjer je bilo mogoče,

¹⁾ Gorenji odgovor smo prejeli že v drugi polovici meseca prosinca, ko je bila natisnjena šele polovica prof. Bežkove razprave. Akotudi se je naš list že od nekdaj potezal za pisavo staroklasiških imen, kakeršno zagovarja g. prof. B., vendar smo odgovorili g. prof. K., da vzprejmemo odgovor, da bi pa bilo vsekakor umestneje, ako bi odgovarjal šele po dovršeni razpravi, ker bi bilo tedaj še časa dovolj. Gospod prof. K. nam nató ni odgovoril ničesar, pač pa nam je v minulem meseci poslal jako rezko dopisnico, na kateri govori o »revolverpressi« i. t. d. in odločno zahteva, da se priobči njega odgovor, zakaj: »Kdor napade sprejema, je dolžan tudi odgovor sprejeti«. Mi sevéda ustrezamo g. profesorju in priobčujemo njega odgovor, précej za njim pa pojasnila g. prof. Bežka, ker nam je do tega, da se razbistri in dožene to vprašanje.

Ured.

na ono stran, katero g. pisec zagovarja; lastna imena v slovenski obliki se ondu sploh ne jemljejo v poštev; vendar pravi g. Bežek, da sem je ravno v slovnici tiral do skrajne doslednosti. Kdo bi vse premislil, predno govori! To bi moral kak Prometej biti.

I kaj smo tako strašnega storili, da nas dregajo zdaj z nezrelimi dokazi? Postavili smo se javno na didaktično stališče.

Didaktika, zlasti na nižih stopnjah, zbližuje predmete, katere med seboj primerja. Ako se učencu narekuje: Cyrus, Themistokles, *y* in *th* pravilno izgovarjaje, bo v njegovi latinščini menj pomot, kot če rečeš: Cir, Temo-stokel. Takisto je s knjigo. Če vidi tuje besede, ne samo lastna imena, tako pisana, kakor se imajo izgovarjati, nauči se jih tudi pravilno izgovarjati.

Doktrinêrji pa in drugi pedanti naredo okrog predmeta debelo in visoko ograjo, da jo potem ali prebijajo ali čez njo lezejo, ali pa odganjajo z njo učence. Vsak po svoje. *Kermavner.*

V obrambo.

Al práv se piše káwa ali káfha
Se šóla nóvo-čérkarjov serdíta
Z ljudmí prepíra stáriga kopíta,
Kdo njh pa právo têrdí, to se práša.

Takó menda poreče mnogokateri naročnik »Zvonov«, ko mu pride pred oči g. prof. Kermavnerja odgovor in moja obramba. Nehoté morda vzdihne: »Bog pomagaj! Že zopet azbučna vojna!« No, naj se pomirijo gospôda čitatelji; g. profesorja K. odgovor je, kakor so se uverili, ne samó jedernat, ampak tudi kratek, in tudi jaz se bodem potrudil, da se ognem gostobesednosti.

Zagovor moj pa tudi smé biti kratek; uprav lakoniški bi lahko pozval g. Kermavnerja: »Čitajte moj spis v prvih dveh številkah letošnjega »Zvona«, zakaj tamkaj najdete povoljnega odgovora ne samó vsem ónim pomislekom, ki ste jih naštehi, ampak tudi še drugim, ki bi se utegnili dvigniti proti domači pisavi staroklasiških lastnih in drugih imen.« S tem bi bila pravda od moje strani končana, zakaj to smé vsakdo zahtevati od literarnega svojega nasprotnika, da preporni spis prebere; vendar je g. prof. K. mojo nezrelost toliko preziral, da je ta odgovor spisal in poslal uredništvu »Zvonovemu«, še predno je izšla 2. številka; a niti tega, kar sem napisal v 1. številki, spoznal ni vrednim paznega čitanja, drugače bi se mu ne bilo pripetilo, da navaja proti domači pisavi takšen razlog, o katerem sem razpravljal že ondu (glej na mestu rečenem str. 45. o rimski pisavi grških tujk).